

Udskriftsdato: 19. december 2025

FOU nr 2020.23 (Gældende)

2020-23. Ikke kritik af afvisning af klage indgivet til forkert myndighed inden for klagefristen

Ministerium: Folketinget

Opfølgning / Opfølgning til

LBK nr 433 af 22/04/2014 § 7 og § 25 - BEK nr 130 af 28/01/2017 § 3 og § 4

2020-23. Ikke kritik af afvisning af klage indgivet til forkert myndighed inden for klagefristen

En borger klagede over, at en kommune havde givet landzonetilladelse til opførelse af en husstands-vindmølle på naboens grund. Afgørelsen kunne påklages til Planklagenævnet, og klagen skulle sendes til kommunen via en digital selvbetjeningsløsning (Klageportalen). I Klageportalen angav borgeren ved en fejl Miljøstyrelsen som den myndighed, der havde truffet afgørelsen, og Miljøstyrelsen videresendte først klagen til kommunen, efter at klagefristen var udløbet. Planklagenævnet afviste at behandle klagen.

Ombudsmanden udtalte, at det er et almindeligt forvaltningsretligt princip, at en borger, som fejlagtigt retter henvendelse til en forvaltningsmyndighed – der efter forvaltningslovens § 7, stk. 2, har pligt til at sende henvendelsen videre til den kompetente myndighed – normalt vil blive stillet, som om borgeren havde rettet henvendelse direkte til den kompetente myndighed. Det gælder, selv om den kompetente myndighed først modtager henvendelsen efter fristens udløb.

Ombudsmanden var imidlertid enig med Planklagenævnet i, at dette princip ikke generelt indebærer, at en klage altid skal anses for rettidig, hvis klagen på trods af korrekt og fyldestgørende klagevejledning indgives til en forkert myndighed inden for klagefristen, eller at der altid skal gives oprejsningsbevilning, uanset om der foreligger undskyldelige omstændigheder. Ved vurderingen af, om der skal ses bort fra en overskridelse af klagefristen på trods af korrekt klagevejledning, udtalte ombudsmanden, at der kan lægges vægt på bl.a. længden af overskridelsen, afgørelsens betydning for klager og baggrunden for, at klagen blev indgivet forkert, herunder undskyldelige omstændigheder. Det må også indgå med betydelig vægt, om der er modstående hensyn til tredjemand. Der kan desuden tages hensyn til, om det kan bebrejdes myndigheden, at klagen ikke blev videresendt til rette instans, før klagefristen udløb.

Ombudsmanden foretog en samlet vurdering af omstændighederne ved den fejl, som borgeren havde begået, den klagevejledning, der var givet, og de modstående hensyn til tredjemand. På den baggrund fandt han ikke, at han kunne kritisere Planklagenævnets afvisning af at behandle klagen.

(Sag nr. 19/01224)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse om sagen (oprindelig stilet til klageren A), efterfulgt af en sagsfremstilling:

Ombudsmandens udtalelse

1. Om sagen

Den 16. marts 2018 traf Odsherred Kommune afgørelse om meddelelse af landzonetilladelse til opførelse af en husstandsvindmølle på adressen X. Du er bosiddende på naboadressen Y.

Afgørelsen blev offentliggjort den 16. marts 2018 på kommunens hjemmeside, ligesom afgørelsen blev sendt til dig med digital post.

Det fremgik af afgørelsens klagevejledning, at klage kunne ske til Planklagenævnet (Natur- og Miljøklagenævnet) via Klageportalen. Endvidere var der et link dertil på forsiden af www.nmkm.dk (det tidligere Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, nu Planklagenævnet under Miljø- og Fødevareklagenævnet). Det fremgik herudover, at klagen skulle sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der havde truffet afgørelsen, og at klage var indgivet, når den var tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Endelig fremgik det, at klagen skulle være modtaget inden 4 uger fra modtagelsen af afgørelsen.

Klagefristen udløb således den 13. april 2018.

Den 16. marts 2018 sendte du via Digital Post følgende til Odsherred Kommune:

”Emne: SV: LANDZONETILLADELSE (husstandsvindmølle)

...

Ønsker ikke at godkende vindmøllen med den nuværende beliggenhed, har telefonisk forsøgt at kontakte dem der står for målinger af beliggenhed/vindhastighed (afventer stadigvæk de kontakter os) da vores nabo oplyser at det er grunden til at de ikke vil flytte den de sidste 20 meter mod højre (midt på deres egen ejendom) dette vil være til mindst gener for os, og ikke i samme omfang begrænse antallet af købere, af vores ejendom ved et evt. Salg”

Ved mail af 6. april 2018 til dig oplyste Odsherred Kommune i anledning af din henvendelse, at klagefristen udløb den 13. april 2018, og at du skulle klage via Klageportalen inden udløbet af klagefristen.

Den 11. april 2018 klagede du over Odsherred Kommunes afgørelse af 16. marts 2018 via Klageportalen. Du angav Miljøstyrelsen som den myndighed, der havde truffet den afgørelse, som du klagede over. Ved den pågældende rubrik ”Oplysning om den myndighed som klagen vedrører” fremgik følgende af Klageportalens tekst:

”Du skal her oplyse, hvilken myndighed, der har truffet den afgørelse, du ønsker at klage over.

Du finder som regel ud af, hvilken myndighed, det drejer sig om ved at nærlæse den mail eller det brev, du har fået om sagen, eller ved at læse den annonce, hvormed afgørelsen er offentliggjort. Herefter vil det typisk fremgå, hvem der har truffet den afgørelse, du ønsker at klage over.

I drop-down menuen skal du vælge den myndighedstype som klagen vedrører (fx en kommune, en region eller et fredningsnævn). Derefter skal du vælge den myndighed, der har truffet den afgørelse, du ønsker at klage over. ”

På Klageportalen under ”Godkend og afslut” fremgik desuden bl.a. følgende:

”Du skal her grundigt efterse og godkende, at du har fået alle nødvendige oplysninger korrekt med, og at du har vedhæftet de dokumenter, du ønsker. Hvis du mangler noget, kan du gå tilbage og tilrette efter behov. ”

Du modtog endvidere en klagekvittering, hvoraf det fremgik, at du havde angivet Miljøstyrelsen som den myndighed, hvis afgørelse du klagede over.

Den 17. maj 2018 videresendte Miljøstyrelsen din klage til Odsherred Kommune, da Miljøstyrelsen ikke var den instans, som klagen skulle rettes til. På det tidspunkt var klagefristen overskredet med lidt over en måned.

Inden Planklagenævnet traf afgørelse i sagen, spurgte nævnet dig, hvorfor du havde angivet Miljøstyrelsen som den myndighed, der havde truffet afgørelsen af 16. marts 2018. Du oplyste, at årsagen til, at du havde valgt Miljøstyrelsen inde på Klageportalen, var, at du havde været lidt rundt i systemet og var kommet frem til, at det nok var der, klagen skulle sendes til.

Ved afgørelse af 7. september 2018 afviste Planklagenævnet at behandle din klage, idet nævnet fandt, at klagefristen var overskredet. Planklagenævnet fandt ikke, at der forelå sådanne undskyldelige omstændigheder, at det kunne begrunde, at nævnet så bort fra en overskridelse af klagefristen på mere end en måned.

Ved mail af 13. og 17. september 2018 anmodede du Planklagenævnet om genoptagelse. Ved mail af 24. september 2018 anmodede advokat B endvidere Planklagenævnet om genoptagelse på vegne af dig.

Ved afgørelse af 27. februar 2019 afviste Planklagenævnet at genoptage sagen.

Den 4. marts 2019 klagede du til ombudsmanden over Planklagenævnets afgørelser af 7. september 2018 og 27. februar 2019.

Den 30. oktober 2019 bad ombudsmanden Planklagenævnet om en udtalelse om sagen.

Til brug for min behandling af sagen har jeg modtaget sagens akter samt en udtalelse af 21. januar 2020 fra Planklagenævnet.

Jeg henviser i øvrigt om sagens nærmere omstændigheder til sagsfremstillingen efter denne udtalelse.

2. Retsgrundlag

2.1. Reglerne om obligatorisk digital selvbetjening

Af §§ 3 og 4 i planklagebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 130 af 28. januar 2017) fremgår bl.a. følgende:

”§ 3. Klage til Planklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 4, stk. 2-4. (...) En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden.

...

Stk. 5. Indgives en klage ikke ved anvendelse af digital selvbetjening, skal myndigheden snarest videre-sende klagen til Planklagenævnet. (...)

§ 4. Nævnet afviser en klage, der ikke indgives ved digital selvbetjening, jf. dog stk. 2-4.

...”

Planklagebekendtgørelsen er udstedt i medfør af bl.a. § 9 og § 11, stk. 1 og 2, i lov om Planklagenævnet (lov nr. 1658 af 20. december 2016), hvoraf det bl.a. følger, at ministeren kan fastsætte regler om frister for indgivelse af klage, obligatorisk brug af digitale selvbetjeningsløsninger og om digital kommunikation. Ved denne lov blev § 58 i planloven endvidere nyaffattet (lovforslagets § 15, stk. 2), således at der bl.a. blev indsat en bemyndigelsesbestemmelse i § 58, stk. 2, der ligner bemyndigelsesbestemmelsen i § 9 i lov om Planklagenævnet. Af bemærkningerne til § 15 i det tilgrundliggende lovforslag nr. LF 42 af 26. oktober 2016 om forslag til lov om Planklagenævnet, Folketingstidende 2016-17, fremgår bl.a., at ”[d]e gældende regler vil blive videreført.”

De gældende regler på tidspunktet for lovforslagets fremsættelse fremgik af § 60 i planloven (lovbekendtgørelse nr. 1529 af 23. november 2015). Den daværende bestemmelse i planlovens § 60, stk. 2, svarer til den gældende bestemmelse i planklagebekendtgørelsens § 3, stk. 1, og den daværende bestemmelse i planlovens § 60, stk. 7, svarer til den gældende bestemmelse i planklagebekendtgørelsens § 3, stk. 5.

Affattelsen af § 60, stk. 2 og 7, skete ved § 5 i lov nr. 86 af 28. januar 2014 om ændring af lov om Natur- og Miljøklagenævnet og forskellige andre love. Af det tilgrundliggende lovforslag (lovforslag nr. LF 62 af 7. november 2013, Folketingstidende 2013-14, lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 3.1.2) fremgår bl.a. følgende:

”Det foreslås, at klage til Natur- og Miljøklagenævnet som udgangspunkt ikke længere kan indgives på papir eller pr. e-mail, men alene kan foregå digitalt ved brug af den digitale selvbetjening, som nævnet stiller til rådighed. Det vil dermed blive obligatorisk at anvende den digitale selvbetjening ved klage til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelser truffet af myndigheder. Der er ikke ved det foreslåede formkrav om anvendelse af digital selvbetjening lagt op til at ændre grundlæggende forvaltningsretlige regler eller principper eller klagereglerne i love med klageadgang til Natur- og Miljøklagenævnet i øvrigt.

...

Det følger af forvaltningslovens bestemmelser om klagevejledning, at myndigheder skal give korrekt og fyldestgørende klagevejledning. Myndighederne vil derfor skulle indrette deres klagevejledninger i overensstemmelse med lovforslagets bestemmelser.”

I bemærkningerne til lovforslagets § 5 (om planlovens § 60, stk. 2 og 7) henvises der til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1 og 2, hvor bl.a. følgende fremgår:

”Til nr. 1

...

Videre foreslås det i 3. *pkt.*, [svarende til planlovens § 60, stk. 2, 3. *pkt.*, og planklagebekendtgørelsens § 3, stk. 1, 3. *pkt.*, min tilføjelse] at en klage til Natur- og Miljøklagenævnet skal anses for at være indgivet, når den er tilgængelig for den myndighed, der har truffet den afgørelse, der påklages. Det vil sige fra det tidspunkt, hvor myndigheden har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af klagen. Det er uden betydning, om eller hvornår myndigheden gør sig bekendt med indholdet af klagen. En klage vil normalt være tilgængelig for en myndighed på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse klagen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i modtagelsessystemet eller i et datasystem. (...)

Den foreslåede bestemmelse er relevant i forhold til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af, om en klage er indgivet rettidigt. Natur- og Miljøklagenævnet afgør på samme måde som i dag spørgsmålet om, hvorvidt procesforudsætningerne for behandlingen af en klage er opfyldt, herunder også om en klage er blevet indgivet inden klagefristens udløb.

Det bemærkes, at en myndighed på samme måde som i dag, vil skulle sikre, at en klage, der indgives til en forkert adressat, henvises til den rette adressat.

Til nr. 2

...

Det foreslås i *stk. 6*, [svarende til planlovens § 60, stk. 7, og planklagebekendtgørelsens § 3, stk. 5, min tilføjelse] at myndigheden forpligtes til at videresende klager, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening til Natur- og Miljøklagenævnet. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med Natur- og Miljøklagenævnets mulighed for at afvise klager, der ikke er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. § 18 b, stk. 1, 2. *pkt.*, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet som affattet ved dennes lovs § 1, nr. 2. Det forudsættes dog, at hvis myndigheden modtager en klage, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjening, vejleder myndigheden klager om anvendelse af den digitale selvbetjening i stedet. Det forudsættes således, at kommunerne i et vist omfang er klager behjælpelige med vejledning i forhold til helt grundlæggende spørgsmål som f.eks. vejledning om, at der består en pligt til at bruge den digitale selvbetjening, angivelse af web-adressen til den digitale selvbetjening, kontaktoplysninger til Natur- og Miljøklagenævnets supportfunktion og lignende.

Natur- og Miljøklagenævnet stiller en supportfunktion til rådighed for brugere af den digitale selvbetjening. Supportfunktionen vil bestå i en mulighed for henvendelse pr. telefon eller mail i et nærmere bestemt tidsrum, hvor klager og myndigheder vil kunne få vejledning til forståelsesmæssige problemer med at håndtere den digitale selvbetjening eller tilfælde af tekniske problemer med den digitale selvbetjenings funktioner.

Det er Natur- og Miljøklagenævnet, som afgør, om en klage er blevet indgivet inden klagefristens udløb. Det bemærkes, at såfremt en klage indgives på anden måde end ved anvendelse af den digitale selvbetjening inden klagefristens udløb, og klagen derefter indgives ved anvendelse af den digitale selvbetjening efter klagefristens udløb, vil Natur- og Miljøklagenævnet skulle betragte klagen som indgivet rettidigt. Situationen svarer til, hvad der i øvrigt gælder, hvis en klage er blevet indgivet til en forkert adressat. ”

2.2. Forvaltningsloven

Af §§ 7 og 25 i forvaltningsloven (lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014) fremgår følgende:

”§ 7. En forvaltningsmyndighed skal i fornødent omfang yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.

Stk. 2. Modtager en forvaltningsmyndighed en skriftlig henvendelse, som ikke vedrører dens sagsområde, videresendes henvendelsen så vidt muligt til rette myndighed. ”

”§ 25. Afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. ”

Lovforslaget til forvaltningsloven blev udarbejdet på baggrund af bl.a. betænkning nr. 657/1972 om begrundelse af forvaltningsafgørelser og administrativ rekurs mv. På betænkningens s. 58 og 60 anføres bl.a. følgende om de reale grunde bag indførelsen af en regel om klagevejledning (af udvalget betegnet som ”klagehenviisning”):

”Man kan ikke gå ud fra, at adressaterne for forvaltningens afgørelser i forvejen har kendskab til klagemulighederne. (...) Det samme er tilfældet, overalt hvor der er foreskrevet frister eller særlige fremgangsmåder ved klagens indgivelse, selv om rekursvejen er den traditionelle. Men hertil kommer, at der er skabt så mange særegne klageordninger, at det nu må fremstå som tvivlsomt, om man tør gå ud fra, at borgerne i almindelighed ved, at den traditionelle fremgangsmåde er klage til overordnet myndighed, i sidste instans vedkommende minister. Hertil kommer endelig den helt generelle betragtning, at undladt klagehenviisning i alle tilfælde vil tendere imod at give en fordel til dem, som har kendskab til den offentlige administrations organisation, retsreglernes indhold o.s.v. og en tilsvarende ulempe for dem, som ikke har sådant kendskab. En sådan ulighed forekommer ikke rimelig.

....

Manglende klagehenviisning kan ikke medføre en afgørelses ugyldighed. Følgen må blive, at klageinstansen, hvis klagehenviisning mangler eller er mangelfuld, ikke kan afvise en klage alene af den grund, at en eventuel klagefrist ikke er overholdt. ”

I betænkningen anføres på s. 67 endvidere følgende om fristberegning i tilfælde af, at en klage indgives til en forkert myndighed:

”Efter gældende ret er hovedreglen, at klagen skal være kommet frem til klageinstansen inden fristens udløb. Er klagen ved en fejltagelse indgivet til en urigtig myndighed, har denne i henhold til statsministeriets cirkulære nr. 245 af 23. november 1923 pligt til at videresende klagen til den rette myndighed. Følgen heraf er formentlig, at fristen er overholdt, også selvom klagen inden fristens udløb fremkommer til en anden myndighed end den rette klageinstans.

...

Selvom der gennemføres generel klagehenviisning, gælder statsministeriets cirkulære fra 1923 naturligvis stadigvæk, men det kan efter eventuel gennemførelse af generel klagehenviisning og en generel klagefrist ikke længere få nogen virkning på fristens beregning. Klagen skal for at være rettidig, være kommet frem til enten underinstansen eller rekursinstansen – eventuelt via videresendelse fra en forkert myndighed – inden fristens udløb.”

Det adresseres ikke i bemærkningerne til forvaltningsloven, om det ovenfor anførte i betænkning nr. 657/1972 er retsstillingen efter forvaltningslovens ikrafttrædelse. Det adresseres heller ikke i øvrigt, hvordan beregning af frister skal foretages i situationer, hvor en myndighed efter bestemmelsen i § 7, stk. 2, har pligt til at videresende en henvendelse.

Af Justitsministeriets vejledning om forvaltningsloven (Vejledning nr. 11740 af 4. december 1986) fremgår bl.a. følgende om vejledningens form og indhold (pkt. 30):

”30. Vejledning efter § 7, stk. 1, bør sikre, at borgeren får tilstrækkelig orientering om, hvilken betydning reglerne på det pågældende område har for vedkommende, og hvordan den pågældende lettest og mest effektivt kan opfylde de eventuelle krav, der er i lovgivningen. Vejledningen bør endvidere orientere om hvilken fremgangsmåde, der skal følges af den, der henvender sig til myndigheden, og om hvilke oplysninger, som skal tilvejebringes af borgeren som led i en sags behandling.”

Af Justitsministeriets vejledning om beregning af klagefrister (Vejledning nr. 9533 af 26. juni 2018) fremgår bl.a. følgende:

”5.3. Fejlagtig fremsendelse

Det fremgår af punkt 212, sidste pkt., af vejledningen om forvaltningsloven, at hvis en klage uanset klagevejledningen fejlagtigt indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen som 1. instans, bør klagen anses for rettidig, hvis den er kommet frem til denne myndighed inden fristens udløb. Dette gælder både for klager indleveret personligt, afsendt med fysisk post samt indsendt som digital meddelelse.

Det samme bør gælde, hvis en part fremsender en klage til rekursmyndigheden, selvom særlovgivningen indeholder en remonstrationsordning.

Princippet i forvaltningslovens § 7, stk. 2, har endvidere betydning for vurderingen af, om en part mv. har overholdt klagefrister i lovgivningen. En klage må normalt anses for at være kommet frem, når den er modtaget af en myndighed, der har pligt til at videresende henvendelsen til rette myndighed. Det gælder, selvom rette myndighed først modtager klagen efter fristens udløb. I tilfælde, hvor der er væsentlige,

modstående hensyn til tredjemand, som har indrettet sig på en afgørelse i tillid til, at den ikke vil kunne anfægtes, kan der gøres undtagelse hertil. ”

3. Praksis

Der foreligger ikke retspraksis vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt en klage anses for rettidig, hvis den inden udløbet af en klagefrist indgives til en forkert myndighed, og der samtidig er givet korrekt klagevejledning. I to domme har henholdsvis Højesteret og Vestre Landsret imidlertid udtalt sig om, hvorvidt rettidig indgivelse af en ansøgning til en forkert myndighed må anses for rettidig.

I U 1996.803 H havde en mor den 27. maj 1992 indgivet ansøgning til Flygtningerådgivningen under Aalborg Kommune om familiesammenføring med sin datter, der opholdt sig i Kina og fyldte 18 år den 24. juni 1992. Moren havde med bistand fra kommunens flygtningerådgivning udfyldt et standardskema om familiesammenføring, hvor der øverst på skemaets venstre hjørne var påtrykt ”Dansk Flygtningehjælp”, og indgivet ansøgningen til kommunen. Ansøgningen blev videresendt den 29. maj 1992 til Dansk Flygtningehjælp, der videresendte ansøgningen til Direktoratet for Udlændinge den 28. august 1992. Efter flere henvendelser fra Dansk Flygtningehjælp oplyste Direktoratet for Udlændinge den 7. december 1992, at man ikke havde modtaget en ansøgning fra datteren, og at en sådan skulle indgives fra en dansk repræsentation i udlandet. En ny ansøgning blev herefter indgivet i udlandet. Direktoratet meddelte herefter afslag på familiesammenføring, da datteren på tidspunktet for ansøgningens indgivelse var fyldt 18 år.

Bl.a. følgende fremgår af byrettens kendelse i sagen:

”Det lægges til grund, at (moren) den 10. april 1992 blev meddelt opholdstilladelse her i landet i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 2, at hun den 27. maj 1992 indgav ansøgning til Flygtningerådgivningen under Aalborg Kommune om familiesammenføring med sin datter (...), at Flygtningerådgivningen den 29. maj 1992 fremsendte ansøgningen til Dansk Flygtningehjælp, at Dansk Flygtningehjælp den 28. august 1992 videresendte ansøgningen til Direktoratet for Udlændinge, at Direktoratet for Udlændinge den 7. december 1992 efter flere henvendelser fra Dansk Flygtningehjælp oplyste, at man ikke havde modtaget en ansøgning fra (datteren), og at man ikke ville foretage videre i sagen, før man havde modtaget ansøgning fra en dansk repræsentation i udlandet, og at (datteren) herefter den 10. februar 1993 indgav ansøgning til Den Danske Ambassade i Peking.

Retten finder under disse omstændigheder, at ansøgningen om familiesammenføring for (datteren) må betragtes som rettidigt indgivet, således at hun har krav på opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 3. ”

Der fremgår endvidere bl.a. følgende af Højesterets kendelse i sagen:

”Uanset at den ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 3, som hendes moder indgav for hende til Flygtningerådgivningen for Aalborg Kommune, derfor i henhold til bekendtgørelsens § 36, stk. 1, skulle være indgivet til den danske repræsentation i Kina, finder Højesteret

med henvisning til de af byretten fremhævede omstændigheder, jf. herved tillige forvaltningslovens § 7, stk. 2, at ansøgningen om familiesammenføring må anses som rettidig. ”

U 2009.1084 V vedrørte en person, der den 14. februar 2002 blev overfaldet i sit hjem af ukendte gerningsmænd og fik alvorlige skader. Den 3. januar 2003 anmeldte personens daværende advokat et krav til Erstatningsnævnet, men anførte, at kravet endnu ikke kunne gøres op. Erstatningsnævnet oplyste i brev af 6. januar 2003, at sagen ikke kunne behandles, da dombog, retsbog og sagsakter ikke var medsendt, og anmodede om, at sagen blev indsendt gennem politiet. Den 9. marts 2006 udarbejdede en ny advokat en foreløbig erstatningsopgørelse på vegne af personen, som han samme dag bad politiet fremsende til Erstatningsnævnet. Nævnet afslog den 30. august 2006 at behandle sagen, med henvisning til at ansøgningen var modtaget mere end 2 år efter, at forbrydelsen var begået, jf. offererstatningslovens § 13, stk. 1. Af landsrettens begrundelse fremgår bl.a. følgende:

”Da Erstatningsnævnet var bekendt med, til hvilken politikreds anmeldelsen af overfaldet var indgivet, havde nævnet pligt til at videresende ansøgningen til denne politikreds, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 2.

...

Ved ansøgningens tilbagesendelse fra Erstatningsnævnet til advokat (...) ved brev af 6. januar 2003 resterede der endnu 1 år inden udløb af den frist på 2 år for indgivelse af ansøgning om erstatning, som følger af offererstatningslovens § 13.

Da (offeret for overfaldet) som erstatningssøgende, der var repræsenteret af advokat, herefter har haft mulighed for rettidigt at indlevere ansøgningen til politiet, og da ansøgningen trods dette først blev indgivet til politiet mere end 4 år efter overfaldet, finder landsretten, at ansøgningen – uanset at Erstatningsnævnet undlod at videresende ansøgningen til rette politikreds – ikke er indleveret rettidigt.

Det må efter de afgivne forklaringer lægges til grund, at (offeret for overfaldet) ikke var bekendt med, at der før Erstatningsnævnets afslag af 30. august 2006 ikke allerede verserede en erstatningssag i nævnet. Fristoverskridelsen kan derfor ikke bebrejdes (offeret for overfaldet). På denne baggrund, og henset til at der ved behandlingen af den oprindelige ansøgning også er begået fejl af nævnet, finder landsretten efter en samlet vurdering, at der foreligger sådanne særlige grunde, at nævnet trods fristoverskridelsen bør behandle ansøgningen, jf. offererstatningslovens § 13, sidste led. ”

Af praksis fra Folketingets Ombudsmand kan nævnes følgende om situationer, hvor der har været klaget til den forkerte instans:

FOB 1984.104 (der er fra før forvaltningsloven) vedrørte beregningen af udløbet af en 4-ugers klagefrist til Miljøankenævnet over Miljøstyrelsens afgørelse af 3. maj 1984, herunder bl.a. hvem der bar risikoen for forsinkelser i postgangen. Klagerne i sagen var sendt direkte til Miljøankenævnet, der var rette myndighed til at modtage klagerne, men ombudsmanden udtalte mere generelt følgende:

”Særlige omstændigheder kan medføre, at en klage, der er kommet frem til miljøankenævnet efter klagefristens udløb, desuagtet må anses for rettidig.

I overensstemmelse med forvaltningsrettens almindelige regler kan dette således komme på tale, f.eks. hvis klage rettidigt er indgivet til en forkert myndighed og derefter af denne fremsendt til rette vedkommende, jfr. herved statsministeriets cirkulære nr. 245 af 23. november 1923 – i hvert fald hvis det ikke af klagevejledningen fremgår, til hvilken myndighed klagen skal indgives. Også andre mangler ved (eller helt manglende) klagevejledningen kan medføre en forlængelse af klagefristen.”

I FOB 1985.48 rejste ombudsmanden over for Arbejdsministeriet og Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringen spørgsmål om betydningen af, at en klage til ankenævnet rettidigt var indbragt for en arbejdsløshedskasse. Ombudsmanden konstaterede, at arbejdsløshedskasser ikke er en del af den offentlige forvaltning og derfor ikke umiddelbart er omfattet af forvaltningslovens regler. Der var imidlertid fastsat regler om indgivelse af klage over afgørelser fra arbejdsløshedskasserne i en bekendtgørelse, og reglerne indebar bl.a., at en klage til Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen over en afgørelse fra en hovedledelse skulle indgives til hovedledelsen inden 4 uger efter modtagelsen af hovedledelsens afgørelse. På den baggrund fandt ombudsmanden, at der kunne rejses spørgsmål om, hvorvidt der ved afgørelser om iagttagelse af klagefrister inden for dette forvaltningsområde ”ganske kunne bortses fra”, at en klage var (rettidigt) indgivet til vedkommende arbejdsløshedskasse, eventuelt dennes lokalafdeling. Ankenævnet for Arbejdsløshedsforsikringen besluttede på den baggrund at betragte den konkrete klage som rettidig. Af udtalelsen fremgår i øvrigt følgende:

”Forvaltningsloven indeholder i § 7, stk. 2, en bestemmelse om, at en forvaltningsmyndighed, der modtager en skriftlig henvendelse, som ikke vedrører denne myndigheds sagsområde, skal videresende henvendelsen til rette myndighed. Jeg kan i den forbindelse henvise til det, der er anført s. 67 (pkt. c Fristens afbrydelse) i betænkning nr. 657/1972 om Begrundelse af forvaltningsafgørelser og administrativ rekurs m.v. om overholdelse af klagefristen i de tilfælde, hvor klage inden fristens udløb er indgivet til en anden myndighed end den rette klageinstans.”

Det fremgår ikke af udtalelsen, om der var givet klagevejledning i sagen.

I FOB 1995.289 fandt ombudsmanden, at Sundhedsstyrelsen efter forvaltningslovens § 7, stk. 2, burde have oversendt en klage til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, og at klagefristen på 2 år i § 22, stk. 1, i den dagældende lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse derfor måtte anses for afbrudt. Der var i sagen ikke givet klagevejledning. Af udtalelsen fremgår bl.a. følgende:

”I sagen der er omtalt i Folketingets Ombudsmands beretning for 1985, s. 48ff, gav jeg udtryk for at udgangspunktet om at en klage skal være kommet frem til klageinstansen inden udløbet af en eventuel klagefrist, må fraviges hvis klagen ved en (undskyldelig) fejltagelse er rettidigt indgivet til en urigtig myndighed, idet denne myndighed da skal videresende klagen.”

I FOB 2007.327 udtalte ombudsmanden, at Sundhedsvæsenets Patientklagenævns daværende praksis om ikke at videresende klager over bl.a. privat- praktiserende tandlæger, medmindre klageren udtrykkeligt havde anmodet om det, efter hans opfattelse ikke var i overensstemmelse med forvaltningslovens § 7, stk. 2, og henstillede, at nævnet tog sin praksis op til overvejelse. Hovedspørgsmålet i sagen var, om videresendelse kunne undgås, når sagen angik meget følsomme oplysninger, men ombudsmanden tilføjede følgende i sin udtalelse:

”Endvidere bemærker jeg at en henvendelse i relation til ansøgnings- og klagefrister må anses for at være kommet frem når den er modtaget af en myndighed der har pligt til at videresende den til rette myndighed. Se f.eks. U 1996.803 H og Karsten Loiborg mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 159. ”

Det fremgår ikke af udtalelsen, om den alene angår faktisk forvaltningsvirksomhed eller tillige forvaltningsakter, der skulle forsynes med klagevejledning. Det fremgår heller ikke, i hvilket omfang der i de pågældende sager var givet klagevejledning med angivelse af den korrekte myndighed.

4. Litteratur

4.1. Betydningen af forvaltningslovens § 7, stk. 2, ved beregningen af klagefrister

Det er almindeligt antaget i den forvaltningsretlige litteratur, at manglende, ukorrekt eller ufuldstændig klagevejledning kan medføre, at klagefrister suspenderes, indtil der er givet korrekt klagevejledning. Jeg henviser til Niels Fenger, Forvaltningsret (2018), s. 654.

Det er også almindeligt antaget, at en borger, som fejlagtigt retter henvendelse til en forvaltningsmyndighed, der efter forvaltningslovens § 7, stk. 2, har pligt til at sende henvendelsen videre til den kompetente myndighed, normalt vil blive stillet, som om borgeren havde rettet henvendelse direkte til den kompetente myndighed, selv om den kompetente myndighed først modtager henvendelsen efter fristens udløb.

Jeg henviser til Karsten Revsbech mfl., Forvaltningsret – Sagsbehandling, 8. udgave (2019), s. 140, Niels Fenger, Forvaltningsloven med kommentarer (2013), s. 292, Niels Fenger (red.), Forvaltningsret (2018), s. 165 (Anders Valentiner-Branth), og Karsten Loiborg mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 159.

Det er omdiskuteret, om dette princip også finder anvendelse i den situation, hvor en klage indgives til en forkert myndighed på trods af korrekt klagevejledning.

I Forvaltningsret – Almindelige Emner, 2. udgave (1989), s. 291, anfører Ellen Margrethe Basse følgende:

”I bet. nr. 657/1972 føjes hertil, at fristen er overholdt, blot klagen inden fristens udløb er kommet frem til en anden myndighed end den rette, da enhver statsmyndighed er forpligtet til at videresende en klage til rette myndighed efter Statsministeriets cirk. nr. 245 af 23. november 1923 (nu forvaltningslovens § 7, stk. 2). Det må dog forudsættes, at der ikke er givet klagevejledning om, hvortil klagen skal indgives. Reglen får derfor fremover mindre praktisk betydning på grund af forvaltningslovens § 25 om pligt til at give klagevejledning. ”

Af Bent Christensen, Forvaltningsret – Prøvelse, 2. udgave (1994), s. 249, fremgår følgende:

”Hvis klagen er sendt til et forkert forvaltningsorgan men kommer rettidigt frem til dette, anses klagen vistnok for rettidig i forhold også til rekursinstansen [henvisning til note: FOB 1984.104. Forbeholdet i teksten skyldes det forhold, at den angivne regel blev opstillet før forvaltningslovens krav om klagevejledning]. ”

Af John Vogter, Forvaltningsloven med kommentarer, 3. udgave (2001), s. 469, fremgår følgende:

”Hvis en klage uanset klagevejledningen fejlagtigt indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen som 1. instans, bør klagen anses for rettidig, såfremt den er kommet frem til denne myndighed inden fristens udløb, jf. FOB 1984, side 104 ff. Også i andre tilfælde, hvor klagen er indgivet rettidigt til en forkert instans, bør klagen efter omstændighederne anses for rettidig.”

Af Karsten Loiborg mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 975, fremgår følgende:

”Modtages en klage inden klagefristens udløb af en myndighed som efter forvaltningslovens § 7, stk. 2, har pligt til at videresende klagen til den rette klagemyndighed, må klagen anses for rettidig.”

Morten Engberg har i Niels Fenger (red.), Forvaltningsret (2018), s. 1031, givet udtryk for samme synspunkt.

Af Niels Fenger, Forvaltningsloven med kommentarer (2013), s. 656 f., fremgår følgende:

”Hvis en klage uanset klagevejledning om det modsatte fejlagtigt indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen som 1. instans, anses klagen efter praksis for rettidig, såfremt den er kommet frem til 1. instansen inden fristens udløb, jf. FOB 1984.104.

...

Det er tvivlsomt, om det samme også gælder, hvor klagen på trods korrekt klagevejledning er indgivet rettidigt til et andet forvaltningsorgan end enten førsteinstansen eller rekursorganet, jf. Karsten Revsbech i Jens Garde m.fl., Forvaltningsret Almindelige Emner, 5. udg., s. 317, og se også Bent Christensen, Forvaltningsret Prøvelse, 2. udg., s. 249, der under tvivl antager, at klagen da må antages at være rettidig. I FOB 1985.48 og FOB 1995.289 gives der udtryk for, at det følger af princippet om videresendelse i forvaltningslovens § 7, stk. 2, at udgangspunktet om, at en klage skal være kommet frem til klageinstansen inden udløbet af en fastsat klagefrist, må fraviges, hvis klagen ved en undskyldelig fejltagelse er rettidigt indgivet til en forkert myndighed. Det synes ikke givet, at fejltagelsen normalt vil være undskyldelig, når en klagevejledning indeholder klare og præcise oplysninger om, hvortil klagen skal indgives. Endvidere forekommer en anvendelse af princippet i § 7, stk. 2, ikke uden videre berettiget i sager, hvor der foreligger modstående hensyn til tredjemand, herunder indrettelseshensyn. Sml. FOB 2007.327, hvor det uden forbehold udtales, at en henvendelse i relation til en klagefrist må antages at være kommet frem, når den er modtaget af en myndighed, der har pligt til at videresende den til den rette myndighed. De tre ombudsmandsudtalelser angik dog ikke den her diskuterede problemstilling, hvorfor der næppe er grundlag for at tillægges deres præcise formuleringer større betydning ved afgørelsen af spørgsmålet.”

Af Karsten Revsbech mfl., Forvaltningsret – Almindelige Emner, 6. udgave (2016), s. 319, fremgår følgende:

”Det antages, at hvis klagen er kommet rettidigt frem, men til et forkert forvaltningsorgan, som har pligt til at videresende klagen til den rette forvaltningsmyndighed, er klagen rettidig, også i forhold til rekursinstansen. Om dette også gælder, hvor der er givet korrekt klagevejledning, er tvivlsomt. Justitsmi-

nisteriets Vejledning om forvaltningsloven, pkt. 212, skal muligvis forstås sådan, at hvis der er givet korrekt klagevejledning, vil kun en fejlagtig indgivelse af klage til førsteinstansen (og altså ikke til andre myndigheder) blive accepteret. ”

Af Steen Rønsholdt, Forvaltningsret – Retssikkerhed, Proces, Sagsbehandling, 5. udgave (2018), s. 280 f., fremgår følgende:

”Som udgangspunkt må eventuelle klager, ansøgninger etc. være kommet frem til rette myndighed inden udløbet af eventuelle frister. Dette udgangspunkt må imidlertid fraviges i tilfælde, hvor klager mv. ved undskyldelig fejltagelse nok er rettidigt rejst/fremsendt, men hvor dette er sket over for den forkerte myndighed. Hvor langt muligheden rækker for at modificere hovedreglen om, at henvendelsen skal være kommet rettidigt frem til rette myndighed, må afhænge af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, herunder om der foreligger modstående interesser, indrettelsesspørgsmål etc.”

Af Sten Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 4. udgave (2018), s. 254 og s. 366 (note 49), fremgår følgende:

”En forvaltning, der modtager en skriftlig henvendelse, som rettelig hører under en anden forvaltning, skal *videresende* denne direkte til den rette forvaltning, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 2 (videresendelsespligt) [henvisning til note: Før forvaltningsloven hvilede videresendelsespligten på uskrevet grundlag, som en del af vejledningspligten. Se fx *Carl Aage Nørgaard*, Forvaltningsret Sagsbehandling, 1. udg., 1972, s. 79.]. Reglen har bl.a. den betydning, at hvis en henvendelse, fx en ansøgning eller en klage, sendes til en forkert myndighed, inden en lovbestemt frist udløber, så er henvendelsen rettidig, selv om videresendelsen til den rette myndighed medfører, at den rette myndighed først modtager henvendelsen efter fristens udløb.

...

Videresendelsespligten i forvaltningslovens § 7, stk. 2, fører dog til, at hvis en klage i god tro sendes til en forkert myndighed, skal denne myndighed videresende klagen til den rigtige myndighed. Klagen anses for rettidigt modtaget, hvis den ’forkerte’ myndighed har modtaget klagen inden fristens udløb, jf. *UfR 1996.803*, hvor en ansøgning fejlagtigt var sendt til en kommune, men skulle være indsendt til Direktoratet for Udlændinge. ”

4.2. Samspillet mellem vejledningspligten i forvaltningslovens § 7, stk. 1, og videresendelsespligten i § 7, stk. 2

Bestemmelsen i forvaltningslovens § 7, stk. 2, er snævert knyttet til forvaltningsmyndighedernes vejledningspligt efter lovens § 7, stk. 1. Forvaltningsmyndighederne har således efter § 7, stk. 1, pligt til at vejlede en borger, der retter personlig eller telefonisk henvendelse til en forkert myndighed, om, til hvilken myndighed henvendelsen skal rettes, mens pligten til at videresende skriftlige henvendelser til rette myndighed følger af forvaltningslovens § 7, stk. 2. Ligeledes følger myndighedens vejledningspligt af § 7, stk. 1, i situationer, hvor en klage indgives til rette myndighed på forkert vis – f.eks. uden anvendelse af obligatorisk digital selvbetjening – mens § 7, stk. 2, finder anvendelse, hvis en henvendelse indgives på den påkrævede måde, men til en forkert myndighed.

Hovedsynspunktet bag vejledningspligten er at undgå, at borgeren på grund af fejl, uvidenhed eller misforståelser udsættes for retstab. Jeg henviser til f.eks. Steen Rønsholdt, Forvaltningsret – Retssikkerhed, Proces, Sagsbehandling, 5. udgave (2018), s. 280, Karsten Revsbech mfl., Forvaltningsret – Sagsbehandling, 8. udgave (2019), s. 136, Niels Fenger, Forvaltningsret (2018), s. 387, og Niels Fenger, Forvaltningsloven med kommentarer (2013), s. 270.

5. Planklagenævnets udtalelse

5.1. Planklagenævnet har i sin udtalelse af 21. januar 2020 anført bl.a. følgende:

”Det følger af planklagebekendtgørelsens § 2, stk. 1, at klage over afgørelser skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. § 2, stk. 2.

Det fremgår endvidere af planklagebekendtgørelsens § 3, stk. 1, at klage til Planklagenævnet skal indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 4, stk. 2-4 (særregler om fritagelse for brug af klageportalen). En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden (det vil sige førsteinstansen).

Dette svarer til formuleringen i den tidligere gældende § 60, stk. 2, i planloven, som blev indført ved lov nr. 86 af 28. januar 2014 om ændring af lov om Natur- og Miljøklagenævnet og forskellige andre love.

Af lovbemærkningerne til den tidligere gældende § 60, stk. 2, i planloven [henvisning til note: LF nr. 62/2013, forslag til lov om ændring af lov om Natur- og Miljøklagenævnet og forskellige andre love] fremgår følgende:

Det er Natur- og Miljøklagenævnet, som afgør, om en klage er blevet indgivet inden klagefristens udløb. Det bemærkes, at såfremt en klage indgives på anden måde end ved anvendelse af den digitale selvbetjening inden klagefristens udløb, og klagen derefter indgives ved anvendelse af den digitale selvbetjening efter klagefristens udløb, vil Natur- og Miljøklagenævnet skulle betragte klagen som indgivet rettidigt. Situationen svarer til, hvad der i øvrigt gælder, hvis en klage er blevet indgivet til en forkert adressat.

Planklagenævnet finder det noget uklart, hvilken situation der nærmere har været tænkt på, herunder om der f.eks. sigtes til klager, som indgives direkte pr. brev eller e-mail til nævnet. Nævnet lægger dog til grund, at hensigten med disse bemærkninger har været at give udtryk for, at de almindelige forvaltningsretlige principper for afbrydelse af klagefrist og oprejsningsbevilling gælder.

Det fremgår af forvaltningslovens § 7, stk. 2, at såfremt en forvaltningsmyndighed modtager en skriftlig henvendelse, som ikke vedrører dennes sagsområde, videresendes henvendelsen så vidt muligt til rette myndighed. Det er i praksis [henvisning til note: Der henvises til FOB 1984.104 (som henviser til statsministeriets cirkulære nr. 245 af 23. november 1923, hvoraf det fremgår, at en rettidig klage til en forkert myndighed anses for rettidig, i hvert fald, hvis det ikke af klagevejledningen fremgår, til hvilken

myndighed klagen skal indsendes), FOB 1985.48 (hvor der henvises til betænkning nr. 657/1972, som er fra før indførelsen af kravet om klagevejledning, og hvor det fremgik på s. 67, at efter eventuel gennemførelse af generel klagehenvisning og en generel klagefrist skulle klager for at være rettidige, være kommet frem til enten underinstansen eller rekursinstansen – eventuelt via videresendelse fra en forkert myndighed – inden fristens udløb), FOB 1995.289 (hvor det fremgår, at udgangspunktet om, at en klage skal være kommet frem til klageinstansen inden udløbet af en eventuel klagefrist, må fraviges, hvis klagen ved en (undskyldelig) fejltagelse er rettidigt indgivet til en urigtig myndighed), UfR 1996.803 H (hvor ansøgeren var utilstrækkeligt vejledt om, hvor og hvordan ansøgning skulle indgives) samt UfR 2009.1084 V (hvor landsretten lagde vægt på, at fristoverskridelsen ikke kunne bebrejdes personen).] antaget, at dette indebærer, at en klagefrist må anses for overholdt – eller at der i hvert fald må gives oprejsningsbevilling – hvis en rettidig klage ved en undskyldelig fejl er indgivet til en forkert myndighed, som har pligt til at videresende, selvom klagen først efter fristens udløb modtages af rette myndighed.

Planklagenævnet er bekendt med den forvaltningsretlige litteratur på området. Nævnet bemærker dog, at litteraturen generelt henviser til ovennævnte praksis. Nævnet er desuden af den opfattelse, at praksis på området ikke kan tages til indtægt for et generelt forvaltningsretligt princip om, at en klage, som indgives inden for klagefristen til en forkert førsteinstans, uden at der foreligger undskyldelige omstændigheder, skal anses for rettidig. Eller at klagefristen i en sådan situation skal anses for overskredet, men at klageinstansen skal give oprejsningsbevilling. ”

5.2. Planklagenævnet har endvidere anført følgende:

”Planklagenævnet har generelt en restriktiv praksis i sager, hvor sager påklages efter klagefristens udløb. Dette betyder, at selv korte overskridelser som udgangspunkt medfører afvisning af sagen, navnlig af hensyn til tredjemand, f.eks. en ansøger. Nævnet har dog ikke en restriktiv praksis i forhold til, hvornår der foreligger undskyldelige omstændigheder i forbindelse med indsendelse af klagen til en forkert myndighed.

Spørgsmålet om den *konkrete* betydning for tredjemand (ansøgeren/adressaten for tilladelsen) har ikke været tillagt vægt i den konkrete sag, og nævnet har således ikke indhentet konkrete oplysninger om dette spørgsmål. Hensynet til adressaten har alene været tillagt *generel betydning* i form af, at en adressat for en tilladelse generelt bør kunne indrette sig efter, at tilladelsen kan udnyttes, hvis klagefristen er udløbet, og hvis førsteinstansen ikke har modtaget en klage via klageportalen. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunerne i mange tilfælde færdiggør byggesagsbehandlingen, så snart klagefristen er udløbet, og at mange bygherrer også er i løbende kontakt med kommunerne omkring tidspunktet for klagefristens udløb med henblik på at indgå de fornødne finansierings- og leveringsaftaler så hurtigt som muligt. Hvis der er tale om en meget kort fristoverskridelse, vil Planklagenævnet dog efter omstændighederne undersøge konkret, om adressaten har indrettet sig på, at afgørelsen ikke var blevet påklaget. ”

6. Min vurdering

6.1. Sagens centrale spørgsmål

Som anført i pkt. 1 ovenfor indtastede du inden klagefristens udløb en klage på Klageportalen for Nævnenes Hus. I det felt, hvor du blev anmodet om at angive den myndighed, der havde truffet den afgørelse, du klagede over, angav du imidlertid Miljøstyrelsen og ikke Odsherred Kommune, der retteligt havde truffet afgørelsen. Da Miljøstyrelsen endvidere først videresendte klagen til Odsherred Kommune efter udløbet af klagefristen, var din klage ikke tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen inden for klagefristen.

Det følger af planklagebekendtgørelsens § 3, stk. 1, 3. pkt., og af forarbejderne til planloven, at det afgørende for, hvornår en klage er kommet frem, ikke er tidspunktet for, hvornår klager indtaster sin klage på Klageportalen, men derimod det tidspunkt, klagen ”er tilgængelig for den myndighed, der har truffet den afgørelse, der påklages”. Jeg henviser til pkt. 2.1 ovenfor.

Din klage er derfor som udgangspunkt fremkommet for sent. Spørgsmålet er herefter, om sagens omstændigheder indebærer, at Planklagenævnet alligevel skulle have realitetsbehandlet din klage.

Odsherred Kommunes afgørelse indeholdt en klagevejledning, der efter min opfattelse opfyldte kravene i forvaltningslovens § 25. Endvidere er Klageportalen opbygget således, at klagen automatisk tilgår den myndighed, som klagen efter lovgivningen skal rettes til, når blot klager svarer korrekt på, hvilken myndighed der har truffet den afgørelse, der påklages. Klagevejledningens udformning kan således ikke i sig selv medføre, at klagefristen suspenderes.

Som anført i pkt. 1 ovenfor rettede du inden udløbet af klagefristen via Digital Post henvendelse til Odsherred Kommune. Odsherred Kommune vejledte dig på den baggrund på ny om, at du skulle indgive din klage via Klageportalen, og du indtastede herefter inden for klagefristen din klage på Klageportalen.

Det følger af forarbejderne til planloven, at en klage, der indgives rettidigt til rette myndighed uden om den foreskrevne digitale løsning og derefter efter fristens udløb indgives via Klageportalen, må anses for rettidig. Jeg henviser til pkt. 2.1 ovenfor og til FOB 2020-24 vedrørende en tilsvarende regulering i naturbeskyttelsesloven.

Sigtet med disse forarbejder må være, at en borger skal have mulighed for at rette op på manglende brug af den obligatoriske digitale løsning, selv om dette vil kunne medføre en mindre fristoverskridelse. Forarbejderne har således et andet sigte end din situation, hvor du indtastede din klage på Klageportalen før udløbet af klagefristen, men afgav forkerte oplysninger om, hvilken myndighed der havde truffet afgørelse i sagen.

Det centrale spørgsmål i sagen er herefter, om Planklagenævnet skulle have realitetsbehandlet din klage, henset til at du rettidigt indtastede din klage på Klageportalen, men i den forbindelse afgav forkerte oplysninger om, hvilken myndighed der havde truffet den afgørelse, du ønskede ændret, med den virkning, at klagen ikke rettidigt kom frem til den rigtige myndighed, men til Miljøstyrelsen.

Vurderingen af dette spørgsmål skal ske på baggrund af den almindelige forvaltningsret. Jeg henviser i den forbindelse til, at det fremgår af forarbejderne til planloven, at der ikke med kravet om anvendelse af digital selvbetjening er tilsigtet en ændring af grundlæggende forvaltningsretlige regler eller principper. Jeg henviser til pkt. 2.1 ovenfor.

6.2. Fristberegning ved indgivelse af klage til forkert myndighed

Som anført i pkt. 4 ovenfor er det et almindeligt forvaltningsretligt princip, at en borger, som fejlagtigt retter henvendelse til en forvaltningsmyndighed, der efter forvaltningslovens § 7, stk. 2, har pligt til at sende henvendelsen videre til den kompetente myndighed, normalt vil blive stillet, som om borgeren havde rettet henvendelse direkte til den kompetente myndighed, selv om den kompetente myndighed først modtager henvendelsen efter fristens udløb.

Som også anført i pkt. 4 ovenfor er det imidlertid uafklaret, om dette princip også finder anvendelse i den situation, hvor en klage indgives til en forkert myndighed på trods af korrekt klagevejledning. Spørgsmålet er endvidere ikke afgjort i retspraksis og heller ikke omtalt i forarbejderne til forvaltningsloven.

Efter min opfattelse må det nævnte princip imidlertid ses i sammenhæng med de hensyn, der ligger bag den almindelige vejledningspligt i forvaltningslovens § 7 og reglerne om klagevejledning i samme lovs kapitel 7, nemlig at myndighederne skal hjælpe med at undgå, at borgerne lider retstab, fordi de ikke kender eller misforstår indholdet af lovgivningen og de nærmere kompetenceforhold myndighederne imellem.

Disse hensyn tilsiger, at en borger, der i uvidenhed om myndighedernes respektive kompetencer retter henvendelse til en anden myndighed end den kompetente, ikke skal lide retstab herved, på samme måde som en borger, der overser en klage- eller søgsmålsfrist, fordi han eller hun i strid med reglerne i forvaltningslovens §§ 25 og 26 ikke er blevet vejledt herom, ikke derved skal fortabe sin ret til at klage eller anlægge søgsmål.

Disse hensyn tilsiger til gengæld ikke, at der også skulle gælde et generelt princip om, at en borger, der er blevet korrekt vejledt om, hvilken myndighed en klage skal indgives til, og derpå sender klagen til en anden myndighed, derved har handlet rettidigt i forhold til klagefrister.

Jeg bemærker i den forbindelse, at der i den juridiske litteratur er rejst tvivl om berettigelsen af, at et sådant generelt princip om fristafbrydende virkning også skulle gælde i den situation, hvor klagen på trods af korrekt klagevejledning er indgivet rettidigt til et andet forvaltningsorgan end enten førstinstansen eller rekursorganet, jf. herom pkt. 4 ovenfor.

Jeg bemærker også, at der i betænkning nr. 657/1972 om begrundelse af forvaltningsafgørelser og administrativ rekurs m.v. blev givet udtryk for, at princippet om, at indgivelse af klage til forkert myndighed i relation til frister sidestilles med indgivelse af klage til rette myndighed, ikke burde få fortsat virkning efter indførelse af et krav om klagevejledning, jf. herom pkt. 2.2 ovenfor.

Endelig bemærker jeg, at det i FOB 1984.104 er lagt til grund, at det nævnte princip ikke nødvendigvis gælder i tilfælde, hvor klageren på grund af klagevejledning er gjort bekendt med, hvortil klagen skal indgives, og at det i FOB 1995.289 blev udtalt, at en klage må anses for rettidigt indgivet efter princippet i forvaltningslovens § 7, stk. 2, hvis den ved en undskyldelig fejltagelse er fremsendt til en forkert myndighed inden klagefristens udløb. Disse udtalelser synes ikke at støtte, at der skulle gælde et generelt princip om, at en klage, som indgives inden for klagefristen til en forkert myndighed, også skal anses for rettidig i tilfælde, hvor der ikke foreligger undskyldelige fejl mv.

Jeg er på denne baggrund enig med Planklagenævnet i, at der ikke gælder et generelt princip om, at en klage, som på trods af korrekt og fyldestgørende klagevejledning inden for klagefristen indgives til en forkert myndighed, altid skal anses for rettidig. Jeg er også enig med nævnet i, at der heller ikke gælder et princip om, at klagefristen i en sådan situation skal anses for overskredet, men at klageinstansen skal give oprejsningsbevilling, uanset om der foreligger undskyldelige omstændigheder.

Herudover er jeg enig med Planklagenævnet i, at man ved vurderingen af, om der i en konkret sag kan ses bort fra en overskridelse af klagefristen, selv om der er givet korrekt klagevejledning, kan lægge vægt på bl.a. længden af overskridelsen, afgørelsens betydning for klager samt baggrunden for, at klagen blev indgivet forkert, herunder navnlig om der foreligger undskyldelige omstændigheder. Jeg bemærker i den forbindelse, at sådanne undskyldelige omstændigheder ikke er udelukket, alene fordi der er givet en klagevejledning, som opfylder kravene i forvaltningslovens § 25. Jeg bemærker også, at der navnlig kan være grund til at anse klagen for rettidig, hvis den uanset klagevejledning fejlagtigt indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen som 1. instans eller direkte til klagemyndigheden, selv om der gælder en remonstrationsordning.

Det må – som også anført af Planklagenævnet – tillige indgå med betydelig vægt, om der foreligger modstående hensyn til tredjemand. Der kan således i højere grad være grund til at anlægge en lempelig bedømmelse af, om der trods fristoverskridelse skal ske realitetsbehandling, såfremt ingen tungtvejende private eller offentlige interesser taler imod at behandle klagen på trods af fristoverskridelsen.

Endelig vil det efter omstændighederne også være relevant at tage hensyn til, om det kan bebrejdes den myndighed, hvortil klagen fejlagtigt blev indgivet, at henvendelsen ikke blev videresendt til rette instans før udløbet af klagefristen, eller om den pågældende myndighed har givet klageren en berettiget forventning om, at den vil sørge for, at klagen inden udløbet af fristen når frem til rette instans, jf. i samme retning U 2015.36 H.

6.3. Burde Planklagenævnet have realitetsbehandlet din klage?

Spørgsmålet er herefter, om der foreligger sådanne omstændigheder i din sag, at Planklagenævnet burde have realitetsbehandlet din klage på trods af, at den først tilgik Odsherred Kommune efter udløbet af klagefristen.

Udgangspunktet for vurderingen må efter min opfattelse være, at du oplagt ikke sendte klagen til en forkert myndighed med vilje. Du har således to gange inden for klagefristen indgivet klager, begge gange hurtigt efter at have modtaget henholdsvis klagevejledning og vejledning om, at den første klage var indgivet på forkert vis.

Jeg har også forståelse for, at den givne klagevejledning – selv om den opfylder kravene i forvaltningslovens § 25 – næppe er helt let at forstå, bl.a. fordi den omtaler tre forskellige navngivne myndigheder, men ikke den myndighed, som klagen skal sendes til. Henset til, at du tydeligvis var i en vildfarelse om, hvordan klagen skulle indgives, havde det desuden været hensynsfuldt, hvis Odsherred Kommune i sin mail til dig af 13. april 2018 havde oplyst dig om, hvem du kunne rette henvendelse til, hvis du havde behov for hjælp til at klage via Klageportalen.

Heroverfor står imidlertid, at du på Klageportalen blev bedt om at angive den myndighed, som havde truffet afgørelsen. Da du havde afgivet en udtalelse til Odsherred Kommune under sagens behandling og

endvidere modtaget kommunens afgørelse, var du allerede vidende om, hvilken myndighed der var tale om, men jeg bemærker også, at teksten på portalen vejledte om, hvordan en klager finder ud af, hvilken myndighed der har truffet afgørelsen. Klageportalen var desuden opbygget således, at du blev anmodet om at efterse og godkende, at de anførte oplysninger var korrekte, ligesom du modtog en kvittering på indgivelse af klagen, hvoraf det fremgik, at du havde påklaget en afgørelse truffet af Miljøstyrelsen.

Efter min opfattelse er de undskyldelige forhold på den baggrund ikke af en sådan karakter, at jeg kan kritisere, at Planklagenævnet har tillagt hensynet til adressatens indrettelsesbehov større vægt.

Jeg finder ganske vist, at nævnet – henset til den trods alt begrænsede fristoverskridelse – burde have undersøgt, om din nabo allerede havde indrettet sig i tillid til, at landzonetilladelsen var gyldig. Det fremgår imidlertid af sagens oplysninger, at din nabo var blevet meddelt byggetilladelse den 2. maj 2018, og at han havde iværksat projektet efter modtagelsen af byggetilladelsen.

Jeg finder på den baggrund ikke grundlag for at henstille til Planklagenævnet at genoptage sagen med henblik på at træffe en ny afgørelse.

Jeg foretager mig herefter ikke mere i sagen.

Sagsfremstilling

1.1. Den 16. marts 2018 traf Odsherred Kommune afgørelse om meddelelse af landzonetilladelse til opførelse af husstandsvindmølle på adressen X. Landzonetilladelsen blev givet til en vindmøllevirksomhed. Du er selv bosiddende på adressen Y.

Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende (s. 1):

”Der er en klagefrist på 4 uger fra offentliggørelsen af tilladelsen, og tilladelsen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget til Planklagenævnet (tidligere Natur- og Miljøklagenævnet) over tilladelsen, kan den kun udnyttes, hvis Planklagenævnet fastholder tilladelsen, jf. BEK. Nr. 130 af 28/01/2017 § 5, nr. 1 (Regler om udnyttelse af tilladelser, frist for indgivelse af klage, indsendelse af klage til Planklagenævnet og opsættende virkning). ”

Der fremgår endvidere bl.a. følgende af afgørelsen (s. 2):

”Når denne landzonetilladelse måtte blive gyldig, vender kommunen tilbage med en byggetilladelse, såfremt der er indsendt fyldestgørende materiale, der overholder vilkår i landzonetilladelsen og bygningsreglementet.

...

Byggeriet må ikke påbegyndes, før der foreligger en byggetilladelse behandlet efter byggeloven.”

Der fremgår også bl.a. følgende af afgørelsen (s. 3-4):

”Kommunen har vurderet, at det kun er naboen på adressen Y, som bør orienteres om den ansøgte husstandsvindmølle, jf. planlovens § 35, stk. 4. Vurderingen beror på, at ingen af de øvrige naboer, inden for en radius på 200 m, havde bemærkninger til ansøgning om husstandsvindmølle i efteråret 2017.

A, som bor på adressen Y, har haft indsigelser til ansøgningen; den ønskes placeret længst muligt væk fra hendes ejendom mod nordvest, for at give mindst mulige gener og for ikke at påvirke et evt. salg af ejendommen.

Klagevejledning

Der kan klages til Planklagenævnet over afgørelsen. Ret til at klage har, i medfør af planlovens § 59, miljøministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald. (...)

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Planklagenævnet (Natur- og Miljøklagenævnet). Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkm.dk (det tidligere Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, nu Planklagenævnet under Miljø- og Fødevareklagenævnet). Klageportalen findes også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger ind på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. (...)

Planklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Planklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden 4 uger fra modtagelse af denne afgørelse.”

Det fremgår af sagen, at afgørelsen blev offentliggjort den 16. marts 2018 på kommunens hjemmeside, ligesom afgørelsen blev sendt til dig med digital post.

1.2. Den 16. marts 2018 skrev du følgende til Odsherred Kommune via Digital Post:

”Ønsker ikke at godkende vindmøllen med den nuværende beliggenhed, har telefonisk forsøgt at kontaktede dem der står for målinger af beliggenhed/vindhastighed (afventer stadigvæk de kontakter os) da vores nabo oplyser at det er grunden til at de ikke vil flytte den de sidste 20 meter mod højre (midt på deres egen ejendom) dette vil være til mindst gener for os, og ikke i samme omfang begrænse antallet af købere, af vores ejendom ved et evt. Salg”

Ved mail af 6. april 2018 skrev Odsherred Kommune følgende til dig:

”Jeg har modtaget digital post fra dig den 16. marts 2018. Her oplyser du, at du ikke ønsker at godkende husstandsvindmøllen, som vi meddelte landzonetilladelse til den 16. marts 2018.

Du skal være opmærksom på, at klagefristen udløber den 13. april 2018; du skal klage via Klageportalen inden udløb af klagefrist, også selv om du afventer informationer til brug i klagen. Du skal oplyse, at du klager og vender tilbage med begrundelsen, når du har modtaget de udbedte informationer.

Hvis du ikke ønsker at klage over landzonetilladelsen, bedes du se bort fra denne mail. ”

1.3. Den 11. april 2018 klagede du over Odsherred Kommunes afgørelse af 16. marts 2018 via Klageportalen. Af kvitteringen for din klage fremgår det, at du angav Miljøstyrelsen som den myndighed, der havde truffet den afgørelse, som du klagede over, og at du angav kommunens journalnummer. Det fremgår endvidere, at klagen blev modtaget den 11. april 2018 kl. 17.19. Der fremgår følgende af kvitteringens klagebeskrivelse:

”Vores nabo ønsker at opsætte en vindmølle tæt på vores matrikel, da vi fortsat ikke er enige om beliggenheden, og i den forbindelse har tilbudt at deles om en betaling af en ny vindstyrke måling. så kunne belyse forskellen ift beliggenheden. Hvis de kunne rykke den midt på deres egen grund, ville den begrænse generne hos os. jeg skal hermed også oplyse at jeg har erhverv på gården (...). Dette brev sendes da jeg fik oplyst at vores rettigheder ophørte hvis jeg ikke sendte en ny klage. ”

1.4. Den 17. maj 2018 sendte Nævnenes Hus en mail til Miljøstyrelsen med en kvittering for, at Miljøstyrelsen den samme dag havde videresendt din klage til Odsherred Kommune, da Miljøstyrelsen ikke var rette klageinstans.

Den samme dag sendte Nævnenes Hus en mail til dig, hvor du blev orienteret om videresendelsen, og at dette skyldtes, at du havde indtastet en forkert myndighed i Klageportalen.

Ligeledes den 17. maj 2018 fremsendte Odsherred Kommune sine bemærkninger til din klage via Klageportalen til Planklagenævnet. Det fremgår bl.a. heraf, at klagen ikke tidligere var videresendt til kommunen eller fremgik af Klageportalen, at landzonetilladelsen derfor var blevet anset for gældende, at der den 2. maj 2018 var blevet meddelt byggetilladelse til opførelse af husstandsvindmøllen, og at klager blev orienteret om landzonetilladelsen den 16. marts 2018.

1.5. Ved mail af 25. maj 2018 rykkede kommunen Planklagenævnet for en afgørelse. Kommunen oplyste, at både ejer og kommunen først havde fået kendskab til klagen 5 uger efter udløb af klagefristen, og at ejer derfor stod i en uholdbar situation. Kommunen oplyste også, at der blev meddelt byggetilladelse den 2. maj 2018, og at ejer selvfølgelig havde iværksat projektet efter modtagelsen af byggetilladelsen. Ved

samme mail oplyste kommunen ejeren, C, om, at landzonetilladelsen og byggetilladelsen ikke var gældende, før landzonetilladelsen måtte blive stadfæstet. Kommunen henledte endvidere C's opmærksomhed på at begrænse eventuelt værdispild efter hans kendskab til klagesagen.

Samme dag oplyste C i en mail til bl.a. nævnet og kommunen, at der forelå en aftale med en entreprenør om støbning den 5.-6. juni 2018, og at han anmodede om at få besked, hvis projektet ikke kunne fortsætte.

Ved mail af 29. maj 2018 oplyste Sekretariatet for Planklagenævnet C om, at en rettidig klage som udgangspunkt har opsættende virkning, hvilket betyder, at en tilladelse ikke må udnyttes, når der verserer en klagesag, og at Sekretariatet for Planklagenævnet snarest ville vurdere, om klagefristen var overholdt.

Ved mail af 10. juni 2018 oplyste C til Sekretariatet for Planklagenævnet, at der forelå et tilsagn om forhøjet pristillæg, der var givet inden for 1 MW-puljen i 2016, at vindmøllen derfor skulle være tilsluttet senest i november 2018, hvis tilsagnet om støtte ikke skulle bortfalde, at der ikke var mulighed for dispensation for tidsfristen, og at byggetilladelsen fra kommunen ikke måtte udnyttes på daværende tidspunkt.

Af notat af telefonsamtale den 15. juni 2018 mellem C og Sekretariatet for Planklagenævnet fremgår, at C oplyste, at han havde fået en byggetilladelse, og at projektet derfor afventede nævnets afgørelse.

Af notat af telefonsamtale den 28. juni 2018 mellem C og Sekretariatet for Miljø- og Fødevarerklagenævnet fremgår, at C spurgte til sagens status samt oplyste, at han havde fået byggetilladelse og landzonetilladelse, at der ifølge kommunens første udtalelse ikke var indkommet klager over projektet efter udløb af klagefristen, og at han havde fået tilskud til husstandsvindmøllen, som ville bortfalde sidst på året.

Af notat af telefonsamtale den 9. august 2018 mellem C og Sekretariatet for Miljø- og Fødevarerklagenævnet fremgår, at C spurgte til sagens status, og at han oplyste, at der var givet tilskud til husstandsvindmøllen, som ville bortfalde, hvis tilladelsen ikke var udnyttet inden november 2018.

Af notat af telefonsamtale den 15. august 2018 mellem C og Sekretariatet for Planklagenævnet fremgår, at C anmodede om et tidspunkt for afklaring i forhold til klagefristen, at han ønskede en prioritering af sagen, og at han havde frist for tilslutning af husstandsvindmøllen i september 2018.

1.6. Ved brev af 6. juli 2018 bad Sekretariatet for Planklagenævnet dig om at redegøre for, hvorfor du havde angivet/valgt Miljøstyrelsen som den myndighed, der skulle klages over.

Ved mail af 17. juli 2018 skrev du bl.a. følgende til Planklagenævnet:

”Har ikke hel forstået hvad det er jeg skal gøre ift. klagen ??

Har sendt en mail ved sidste brev (mail) hvor jeg bekræfter at vi ønsker at fastholde vores klage. ”

Ved mail af 8. august 2018 bad Sekretariatet for Planklagenævnet dig om på ny at redegøre for, hvorfor du havde angivet/valgt Miljøstyrelsen som den myndighed, der skulle klages over.

Ved mail af 13. august 2018 oplyste du bl.a. følgende:

”Som jeg tidligere har skrevet, var jeg lidt rundt i systemet ’smiler’ og kom så frem til at det nok var der, den skulle indsendes til.

Jeg ønsker fortsat at fastholde klagen... bare til rette afdeling :)”

1.7. Ved afgørelse af 7. september 2018 afviste Planklagenævnet at behandle din klage, idet nævnet fandt, at klagefristen var overskredet.

Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende (s. 2-5):

”Afgørelsen er offentliggjort den 16. marts 2018 på kommunens hjemmeside. Afgørelsen er endvidere fremsendt til klageren med digital post. Det fremgår af kommunens klagevejledning, at klagen sendes til Planklagenævnet via Klageportalen, og at klagen skal være modtaget inden 4 uger fra modtagelsen af afgørelsen. Det fremgår endvidere af klagevejledningen, at en klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

...

Det fremgår af planklagebekendtgørelsens § 3, stk. 1, 1. pkt., at klage til Planklagenævnet skal indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening (Klageportalen). En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden jf. planklagebekendtgørelsens § 3, stk. 1, 2. pkt.

Vurderingen af, om der i en konkret sag kan ses bort fra en overskridelse af klagefristen, skal ske på grundlag af almindelige forvaltningsretlige betragtninger. De momenter, der kan indgå i vurderingen, er bl.a. fristens længde, længden af overskridelsen, afgørelsens betydning for klager samt hensynet til andre parter med modstående interesser (i denne sag adressaten for afgørelsen fra kommunen). Desuden indgår baggrunden for overskridelsen, herunder om der er givet (korrekt) klagevejledning (hvis der er krav om meddelelse af en klagevejledning), eller om der foreligger andre undskyldelige omstændigheder, som er en rimelig grund til fristoverskridelsen. [henvisning til note: Karsten Revsbech m.fl., Forvaltningsret – Almindelige Emner, 4. udgave, 2004, side 312.]

2.2. Klagefristen i den konkrete sag

Planklagenævnet finder, at fristen i denne sag skal beregnes fra 16. marts 2018, da afgørelsen blev offentliggjort. Det vil sige, at klagefristen udløb den 13. april 2018.

Planklagenævnet kan konstatere, at klagen blev indgivet den 11. april 2018 via Klageportalen, og at klageren i denne forbindelse angav Miljøstyrelsen som den myndighed, der havde truffet afgørelse, hvorved Odsherred Kommune, som rettelig var den myndighed, der havde truffet afgørelsen, først modtog orientering om klagen den 17. maj 2018. Klagen har således først været tilgængelig for Odsherred Kommune efter klagefristens udløb, hvorfor klagen som udgangspunkt må anses for indgivet for sent.

Det følger imidlertid af forvaltningslovens § 7, stk. 2 [henvisning til note: Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014. Forvaltningsloven.], at såfremt en forvaltningsmyndighed modtager en skriftlig henvendelse, som ikke vedrører dennes sagsområde, videresendes henvendelsen så vidt muligt til rette myndighed.

Denne pligt indebærer i henhold til praksis [henvisning til note: U1996. 803H. Ansøgning om familie-sammenføring efter omstændighederne anses for rettidig, samt Udtalelse fra Folketingets Ombudsmand FOB1982. 176 og FOB1985. 48], at en klagefrist normalt må anses for overholdt, hvis en rettidig klage ved en undskyldelig fejltagelse er indgivet til en urigtig myndighed, som har pligt til at videresende klagen, og således at klagen først efter fristens udløb modtages af rette myndighed.

Planklagenævnets praksis med hensyn til klagefrister er restriktiv, navnlig i sager, hvor der – som i dette tilfælde – er andre parter med modstående interesser. En klage, der er indgivet efter udløbet af klagefristen, vil normalt blive afvist, også selvom der er tale om kort overskridelse.

Planklagenævnet finder ikke, at der i den konkrete sag foreligger sådanne undskyldelige omstændigheder, at det kan begrunde, at nævnet ser bort fra en overskridelse af klagefristen på mere end en måned. Nævnet har herved lagt vægt på, at kommunen på sin hjemmeside har vejledt om, at en klage skal indgives til kommunen inden 4 uger fra den 16. marts 2018, og at kommunen på hjemmesiden har vejledt om, at klagen skal indgives via Klageportalen.

Planklagenævnet har endvidere lagt vægt på, at klageren ved indgivelse af klagen i Klageportalen under 'Oplysning om den myndighed, som klagen vedrører', tydeligt blev gjort opmærksom på, at det var den myndighed, som havde truffet afgørelsen, der skulle vælges, ligesom der var vejledt om, hvordan klageren kunne finde ud af, hvilken myndighed der havde truffet afgørelsen, og at klageren i den forbindelse selv anførte 'Miljøstyrelsen'. Nævnet har desuden lagt vægt på, at klageren afslutningsvist ved indgivelsen af klagen i Klageportalen under 'Godkend og afslut' blev vejledt om grundigt at efterse og godkende, at de anførte oplysninger var korrekte, ligesom klageren modtog en kvittering på indgivelse af klagen, hvoraf fremgik, at det var en afgørelse truffet af Miljøstyrelsen, som blev påklaget.

Planklagenævnet har endvidere lagt vægt på, at klageren efter nævnets opfattelse ikke har oplyst om undskyldelige omstændigheder i forbindelse med klagerens valg af Miljøstyrelsen i Klageportalen, som kan begrunde, at nævnet ser bort fra overskridelsen af klagefristen.

Planklagenævnet har endelig lagt vægt på, at ansøgeren må antages at have indrettet sig i tillid til, at afgørelsen ikke var påklaget. ”

1.8. Ved mail af 13. september 2018 anmodede du Planklagenævnet om genoptagelse. Du anførte bl.a. følgende:

”Har kontaktede jer telefonisk da jeg modtog brevet, for at oplyse at jeg har sendt klager til de steder i jeres system, jeg er blevet henvist til (hvilket ikke er gennemskueligt for en alm. Borger) Jeg har mig bekendt overholdt alle frister, og har sendt samme svar til 2 forskellige afdelinger, hvor jeg gjorde opmærksom på, at jeg ønske at indgive klagen alle de steder det var relevant.

Ønsker fortsat at opret holde klage...”

Ved mail af 17. september 2018 anmodede du Planklagenævnet om genoptagelse. Du anførte bl.a. følgende:

”Ønsker at genoptage sagen, da jeg er af den overbevisning at vi har overholdt frister, jeg har efter telefonisk rådgivning med Odsherred Kommune, 2 gange indbetalt 500 kr for at kunne indgive/fastholde, klage og har fulgt den rådgivning jeg fik undervejs.

Som jeg synes har været meget sparsom, taget i betragtning af, de konsekvenser det kan få for os som naboer til sådan et projekt.

Har oplyst til vores nabo at jeg fastholder klage, og evt. erstatningskrav for tabt værdi på vores ejendom”

Ved mail af 24. september 2018 anmodede advokat B Planklagenævnet om genoptagelse på vegne af dig. Der fremgår bl.a. følgende af skrivelsen (s. 2-4):

”Det er i sagen ubestridt, at min klient har indgivet rettidig klage per mail til Odsherred Kommune samt indgivet rettidig klage via Klageportalen, men angivet en forkert myndighed.

...

Forvaltningslovens § 7, stk. 2 bestemmer følgende:

Modtager en forvaltningsmyndighed en skriftlig henvendelse, som ikke vedrører dens sagsområde, videresendes henvendelsen så vidt muligt til rette myndighed.

Det vil sige, at en klage må anses for rettidigt også selvom, den er sendt til den forkerte myndighed, jf. også FOU nr. 2007.399, som ligeledes bestemmer, at en klage omgående sendes videre til rette myndighed.

Planklagenævnet anfører side 4, afsnit 4, at klagefristen normalt må anses for overholdt, hvis en rettidig klage ved en undskyldelig fejltagelse er indgivet til en urigtig myndighed.

Det bestrides på det kraftigste, at forvaltningsmyndigheders pligt til at videresende en borgers henvendelse, i dette tilfælde en klage, kun gælder i tilfælde hvor der er tale om en undskyldelig fejltagelse fra borgerens side, eller hvor der foreligger undskyldelige omstændigheder, som anført i afsnit 6.

En forvaltningsmyndighed er pligtig til at videresende en henvendelse herunder en klage til rette myndighed uanset borgerens grund til, at denne har indgivet klage til den forkerte myndighed. Dette fastslås af talrige ombudsmandsudtalelser. Myndigheden skal således ikke foretage en vurdering af hvilke omstændigheder, der ligger til grund for, at borgeren har indgivet klage til forkert myndighed og derudfra skønne, om klagen må anses for rettidigt indgivet.

I tilfældet her er der således utvivlsomt tale om, at min klient har indgivet klage rettidigt.

Til yderligere støtte for at min klient har indgivet rettidig klage gøres gældende, at min klient har været i en undskyldelig vildfarelse om, hvilken myndighed hun skulle angive som rette myndighed.

Min klient har angivet alle oplysninger korrekt herunder j.nr. mv. undtagen den myndighed der klages over, som hun angiver som Miljøstyrelsen.

I den vedlagte klagevejledning i afgørelse af 16. marts d.å. står anført, 'Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til **Planklagenævnet (Natur- og miljøklagenævnet)**'. ' (Min fremhævning).

Lidt senere i vejledningen oplyses det, at '**Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelse.**' (Min fremhævning).

Disse oplysninger er modstridende medmindre myndigheden, der har truffet afgørelse også er Planklagenævnet.

Klagevejledningen er derfor decideret fejlagtig og misvisende.

Klarhedskravet bør medføre, at det ikke skal komme min klient til skade, at hun angav en forkert myndighed, når klagevejledningen er misvisende. Det forhold at der inde på selve Klageportalen vejledes herom ændrer ikke på, at der ikke er givet korrekt klagevejledning i afgørelsen, som i dette konkrete tilfælde, hvor min klient angiver Miljøstyrelsen, må siges at udgøre en undskyldelig omstændighed. ”

Af telefonnotat af 23. oktober 2018 mellem advokat B og Nævnenes Hus fremgår det, at vindmøllen blev sat op den 22. oktober 2018.

1.9. Ved afgørelse af 27. februar 2019 afviste Planklagenævnet at genoptage sagen.

Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende (s. 6-8):

”3.3. Vildledende klagevejledning

Klageren har anført, at klagevejledningen var vildledende, jf. afsnit 2.3.2.

Planklagenævnet har i afgørelsen af 7. september 2018, afsnit 2.2., lagt vægt på, at kommunen har vejledt om, at en klage skal indgives inden 4 uger fra den 16. marts 2018, og at kommunen har vejledt om, at klagen skal indgives via klageportalen. Planklagenævnet har i afgørelsen foretaget en vurdering af kommunens klagevejledning, og nævnet har i denne ikke fundet, at der forelå sådanne undskyldelige omstændigheder, at nævnet kunne se bort fra en overskridelse af klagefristen på mere end en måned.

Planklagenævnet finder ikke, at det af klageren anførte i relation til vildledende klagevejledning er nye faktiske oplysninger, som kan give anledning til genoptagelse af sagen.

...

3.5. Klage til forkert myndighed inden for fristen er rettidig

Klageren anfører, at klagen er indgivet til Miljøstyrelsen inden for klagefristen, og at Miljøstyrelsen skulle have videresendt klagen, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 2, hvorfor klagen er rettidig, jf. afsnit 2.3.4.

Planklagenævnet har i afgørelsen af 7. september 2018, afsnit 2.2., omtalt praksis i forhold til klager, som ved en undskyldelig fejltagelse indgives til en urigtig myndighed. Nævnet har imidlertid ikke i den konkrete sag fundet, at der er tale om en undskyldelig fejltagelse.

Der er ikke tale om nye oplysninger, og Planklagenævnet finder heller ikke, at nævnet har begået en sagsbehandlingsfejl i forbindelse med vurderingen af ovennævnte forhold.

Nævnet har i øvrigt ikke i afgørelsen udtalt, at Miljøstyrelsen ikke skulle have været forpligtet til at videresende klagen, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 2. Nævnet kan i den forbindelse oplyse, at det er teknisk muligt for en myndighed, som ved en fejl har modtaget en klage i klageportalen, at oversende klagen til rette klageinstans via klageportalen.

3.6. Kommunen var bekendt med klagen

Klageren har anført, at kommunen var bekendt med, at klageren ønskede at klage, og at kommunen kunne have fundet klagen i klageportalen, jf. afsnit 2.3.5.

Planklagenævnet var ved afgørelsen af 7. september 2018 ikke bekendt med, at klageren havde gjort indsigelser i forbindelse med nabohøringen om husstandsvindmøllen, og at klageren havde indgivet en klage via e-mail til kommunen den 16. marts 2018.

Planklagenævnet finder imidlertid ikke, at der er tale om nye faktiske oplysninger af så væsentlig betydning, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet resultat, hvis oplysningerne havde foreligget ved nævnets tidligere stillingtagen til sagen. Nævnet lægger vægt på, at nævnet i afgørelsen af 7. september 2018 har konstateret, at kommunen har givet korrekt vejledning i forbindelse med afgørelsen af 16. marts 2018. Nævnet lægger desuden vægt på, at det fremgår af sagens oplysninger, at kommunen vejledte klageren om, at klagen skulle indgives via klageportalen i forbindelse med, at klageren den 16. marts 2018 sendte en klage via e-mail til kommunen.

Det har desuden ingen betydning, at kommunen eventuelt kunne forvente, at der ville kunne blive indgivet en klage. Som det fremgår af afgørelsen af 7. september 2018, skal klager til Planklagenævnet indgives via klageportalen, og en klage anses først for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden. Hermed menes, når klagen er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Med hensyn til klageportalen kan Planklagenævnet oplyse, at en kommune har mulighed for at fremsøge en klage i klageportalen, såfremt kommunen er angivet som den myndighed, der har truffet afgørelsen, som der klages over. Klageren havde imidlertid angivet Miljøstyrelsen som den myndighed, der havde truffet den afgørelse, som der klages over. Kommunen havde således i forbindelse med klagefristens udløb ikke mulighed for at fremsøge klagerens klage i klageportalen.

Det forhold kan således heller ikke give anledning til genoptagelse af klagen. ”

1.10. Den 4. marts 2019 klagede du til ombudsmanden over Planklagenævnets afgørelser af 7. september 2018 og 27. februar 2019.

Den 30. oktober 2019 bad ombudsmanden Planklagenævnet om en udtalelse om sagen. Ombudsmanden bad nævnet om at uddybe baggrunden for, at nævnet ikke havde anset klagen for rettidigt indgivet i medfør af forvaltningslovens § 7, stk. 2.

Ombudsmanden bad endvidere nævnet om at komme ind på, hvad der – i situationer, hvor en klage sendes til nævnet efter forvaltningslovens § 7, stk. 2, efter udløbet af klagefristen – nærmere ligger i, at ”nævnets praksis med hensyn til klagefrister er restriktiv”, og om nævnet i sådanne situationer lægger til grund, at det er en betingelse for at anse klagen for rettidigt indgivet, at den på grund af undskyldelige omstændigheder er indgivet til en forkert myndighed.

Videre bad ombudsmanden nævnet om at uddybe baggrunden for, at nævnet i den konkrete sag havde fundet, at ”ansøgeren må antages at have indrettet sig i tillid til, at afgørelsen ikke var påklaget”, herunder at komme ind på eventuelle oplysninger, som nævnet forud for afgørelsen af 7. september 2018 måtte have indhentet om ikrafttrædelsestidspunktet for byggetilladelsen og dispositioner foretaget i medfør af byggetilladelsen.

Endelig bad ombudsmanden nævnet om at komme ind på, hvor lang tid der gik fra ikrafttrædelsen af byggetilladelsen og frem til den 17. maj 2018, hvor nævnet og kommunen modtog klagen, og i hvilket omfang nævnet havde inddraget dette forhold i afgørelsen.

Til brug for min behandling af sagen har jeg modtaget sagens akter samt udtalelse af 21. januar 2020 fra Planklagenævnet.